

Outlook 2018 - addendum

Οι προοπτικές του οδικού τουρισμού στην Ελλάδα το 2018

Ιούλ. 2018

Δρ. Άρης Ίκκος, ISHC
Επιστημονικός Διευθυντής

Σεραφείμ Κουτσός
Αναλυτής

Ο αριθμός των ταξιδιωτών που προσήλθε οδικώς στην χώρα μας ανήλθε το 2017 σε 8,3εκ. ή περισσότερο από 30% του εισερχόμενου τουρισμού συνολικά (πλην κρουαζιέρας). Ένα χαρακτηριστικό των τουριστών αυτών είναι η δυνατότητα που έχουν να αλλάξουν ή να επιλέξουν προορισμό την ‘τελευταία στιγμή’ χωρίς να τους απασχολούν ακυρωτικά κόστη όπως με τα αεροπορικά εισιτήρια. Ως εκ τούτου το οικονομικό κλίμα που επικρατεί στις αντίστοιχες αγορές είναι καθοριστικό για τις επιλογές διακοπών που θα κάνουν οι κάτοικοί τους.

Η παρούσα μελέτη εστιάζει στις μακρο-οικονομικές εξελίξεις των κυριότερων αγορών με οδική πρόσβαση στην Ελλάδα, καταγράφοντας τα βασικά μακρο-οικονομικά δεδομένα που επηρεάζουν την ταξιδιωτική συμπεριφορά: ΑΕΠ, συναλλαγματικές ισοτιμίες, Δείκτης Οικονομικού Κλίματος, ανεργία. Η καταγραφή γίνεται για τις 6 μεγαλύτερες αγορές τουριστών που έρχονται οδικώς. Οι αγορές αυτές είναι κατά κύριο λόγο Βαλκανικές (Σερβία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Τουρκία, Αλβανία, ΠΓΔΜ), πλέον η Πολωνία – αν και το μεγαλύτερο ποσοστό των Πολωνών έρχεται αεροπορικώς, σημαντικός αριθμός προσέρχεται οδικώς. Παράλληλα, για κάθε χώρα, δίνονται στοιχεία για τον εξερχόμενο τουρισμό από την χώρα αυτή και την συγκριτική θέση της Ελλάδας μεταξύ των διαφόρων προορισμών, αλλά και για την σημασία της χώρας στον εισερχόμενο τουρισμό της Ελλάδας και τους κυριότερους προορισμούς που επισκέπτονται. Οι χώρες αυτές συνεισέφεραν το 13,8% των εισπράξεων του εισερχόμενου τουρισμού της Ελλάδας για το 2017.

Για κάθε αγορά, τα στοιχεία αποτυπώνονται σε μια σελίδα ώστε ο αναγνώστης να αποκτήσει μια εποπτική εικόνα για την αγορά αυτή. Στην επόμενη σελίδα παρουσιάζεται ο τρόπος ανάγνωσής τους.

Ευχαριστούμε ιδιαιτέρως την Eurobank (Eurobank Economic Research) για την παροχή των μακρο-οικονομικών στοιχείων των αγορών που παρουσιάζονται.

Πώς διαβάζονται τα στοιχεία, τα διαγράμματα και οι πίνακες

Σημαία

Με 2 λόγια, ποιες είναι οι μακροοικονομικές εξελίξεις από την εκάστοτε χώρα με βάση τους οικονομικούς της δείκτες, που εν πολλοίς καθορίζουν και την ζήτηση για διακοπές.

LEK/EUR

145,5
140,5
135,5
130,5
125,5
120,5

Αποτυπώνεται η εξέλιξη της συναλλαγματικής ισοτιμίας της εκάστοτε χώρας με το Ευρώ

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εκτιμήσεις μεταβολής ΑΕΠ

4,5%
4,0%
3,5%
3,0%
2,5%
2,0%
1,5%
1,0%
0,5%
0,0%

Αποτυπώνεται η εξέλιξη του ΑΕΠ και οι σχετικές προβλέψεις για την περίοδο 2018 – 2020

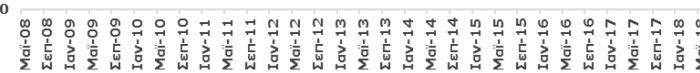

Πηγή: Eurobank Economic Research

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

140
130
120
110
100
90
80
70

Αποτυπώνεται ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος της εκάστοτε χώρας

Πηγή: Eurobank Economic Research

Ποσοστό ανεργίας

18,0%
17,5%
17,0%
16,5%
16,0%
15,5%
15,0%
14,5%
14,0%
13,5%
13,0%

Αποτυπώνεται η εξέλιξη της ανεργίας και οι σχετικές προβλέψεις για την περίοδο 2018 - 2020

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εξερχόμενος τουρισμός: ο συνολικός αριθμός των εξερχόμενων ταξιδιών σε εκατ. βάσει των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων του UNWTO (2016).

Top-5 προορισμοί: οι 5 δημοφιλέστεροι προορισμοί κατά φθίνουσα σειρά

Η **θέση της Ελλάδας** στην εκάστοτε αγορά

Top-5 προορισμοί στην Μεσόγειο: οι δημοφιλέστεροι προορισμοί στην Μεσόγειο κατά φθίνουσα σειρά

Εισερχόμενος Τουρισμός στην Ελλάδα βάσει στοιχείων της ΤτΕ, 2017:

Αφίξεις σε χιλ.: ο συνολικός αριθμός αφίξεων
Διαν/σεις σε χιλ.: ο συνολικός αριθμός διανυκτερεύσεων

Εισπράξεις σε εκατ. €: ο συνολικός αριθμός εισπράξεων

Μέση κατά Κεφαλή Δαπάνη σε €

Ημερήσια Δαπάνη σε €

Μέση Διάρκεια Παραμονής σε ημέρες

Top-3 προορισμοί στην Ελλάδα

Περίληψη και Συμπεράσματα

Οι οικονομικές εξελίξεις των εξεταζόμενων αγορών εμφανίζουν μικτή εικόνα με τις αγορές της Βουλγαρίας, της Αλβανίας, της Σερβίας, της Πολωνίας και της ΠΓΔΜ να είναι θετικές, ενώ αρνητικές είναι οι εξελίξεις στη Ρουμανία (επιβράδυνση της οικονομίας) και την Τουρκία (διαρκής υποτίμηση της τουρκικής Λίρας και περαιτέρω επιδείνωση του οικονομικού κλίματος). Επίσης, μικρή επιδείνωση της συναλλαγματικής ισοτιμίας της, σε σύγκριση με το καλοκαίρι του 2017, εμφανίζει και η Πολωνία, κάτι που μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ζήτηση για διακοπές. Αντίθετα, οι αγορές της Σερβίας και της Αλβανίας εμφανίζουν ανατίμηση της συναλλαγματικής τους ισοτιμίας κάτι που μπορεί να επηρεάσει θετικά την ζήτηση για διακοπές. Η συναλλαγματική ισοτιμία της Βουλγαρίας και της ΠΓΔΜ είναι κλειδωμένη.

Αναφορικά με την θέση της Ελλάδας στον εξερχόμενο τουρισμό των εξεταζόμενων αγορών το 2016, παρατηρούμε ότι σε όλες βρίσκεται στο top-3 των κυριότερων τουριστικών προορισμών με εξαίρεση την αγορά της Πολωνίας (8^η). Ειδικότερα, κατέχει την 1^η θέση στις αγορές της Σερβίας, της Βουλγαρίας, της Τουρκίας, της Αλβανίας και της ΠΓΔΜ και την 2^η θέση στην αγορά της Ρουμανίας. Η εικόνα είναι παρόμοια όσον αφορά στους Μεσογειακούς προορισμούς*, με την Ελλάδα να βρίσκεται σε όλες τις αγορές στην 1^η θέση των κυριότερων προορισμών με εξαίρεση την αγορά της Πολωνίας (4^η θέση).

Επίσης, το 2016, σε σχέση με το 2015, η Ελλάδα ανέβηκε τρεις θέσεις στις προτιμήσεις των ταξιδιωτών από την Ρουμανία, ενώ υποχώρησε μια θέση στις προτιμήσεις των ταξιδιωτών από την Πολωνία.

* Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Τουρκία, Κροατία, Αίγυπτος, Τυνησία, Μαρόκο, Μάλτα, Κύπρος,

Αγορές που εξετάζονται*

Σερβία	6
Ρουμανία	7
Τουρκία	8
Βουλγαρία	9
Πολωνία	10
Αλβανία	11
ΠΓΔΜ	12

* κατά φθίνουσα σειρά συνολικής δαπάνης στην Ελλάδα

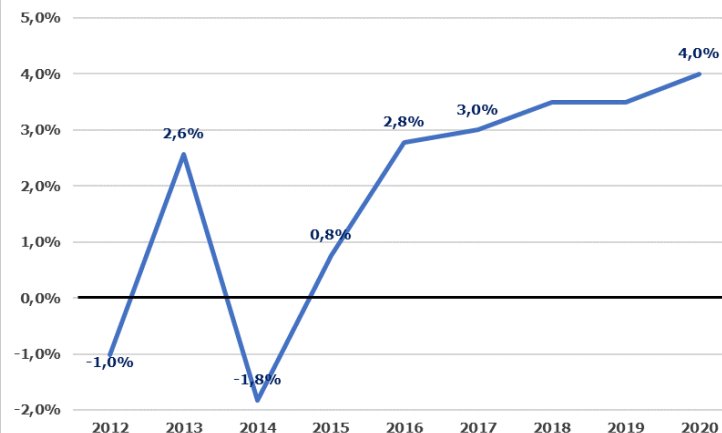
Η οικονομία της **Σερβίας** βρίσκεται σε φάση ανάκαμψης (βελτίωση του οικονομικού κλίματος και της συναλλαγματικής ισοτιμίας, υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης και μείωση της ανεργίας), κεφαλαιοποιώντας την πρόοδο που σημείωσε την περασμένη τριετία στα πλαίσια του προγράμματος προληπτικής γραμμής που είχε με το ΔΝΤ και της προσέλκυσης άμεσων ξένων επενδύσεων.

RSD/EUR

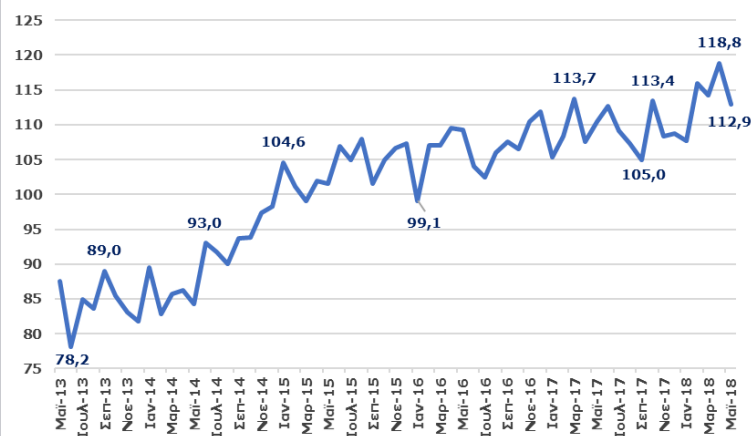
Πηγή: Eurobank Economic Research

Εκτιμήσεις μεταβολής ΑΕΠ

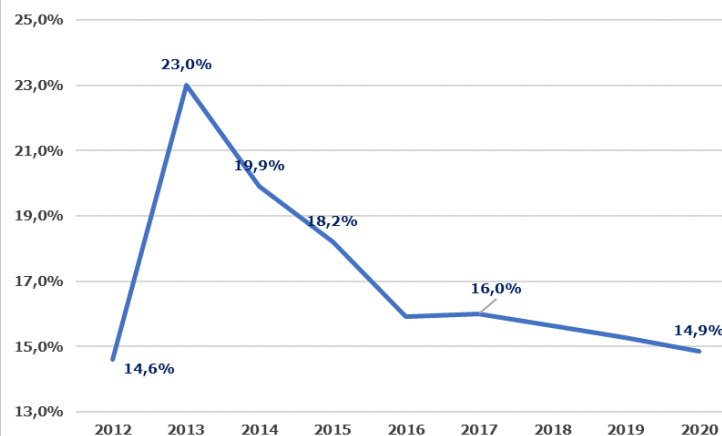
Πηγή: Eurobank Economic Research

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγή: Eurobank Economic Research

Ποσοστό ανεργίας

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εξερχόμενος τουρισμός από Σερβία: Μ.Δ.

Τορ-5 προορισμοί: Ελλάδα, Ιταλία, Μαυροβούνιο, Κροατία, Τουρκία

Η Ελλάδα είναι στην 1^η θέση

Τορ-5 προορισμοί στην Μεσόγειο: Ελλάδα, Ιταλία, Κροατία, Τουρκία, Κύπρος

Πηγή: UNWTO 2016

Εισερχόμενος στην Ελλάδα, ΤτΕ 2017:

Αφίξεις: 1.080 χιλ. (4% - 8^η θέση)

Διαν/σεις: 9.555 χιλ. (5% - 5^η θέση)

Εισπράξεις: € 380 εκατ. (3% - 9^η θέση)

ΜΚΔ: € 352 Ημ. Δαπ.: € 40

Μέση Διάρκεια Παραμονής: 8,8

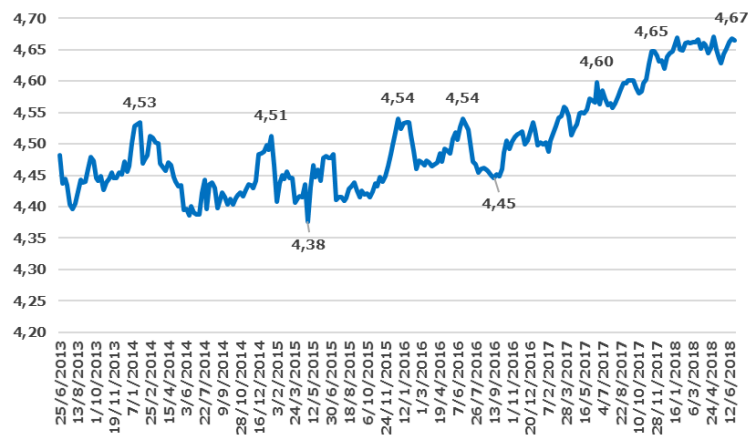
Τορ προορισμός στην Ελλάδα:

Κεντρική Μακεδονία

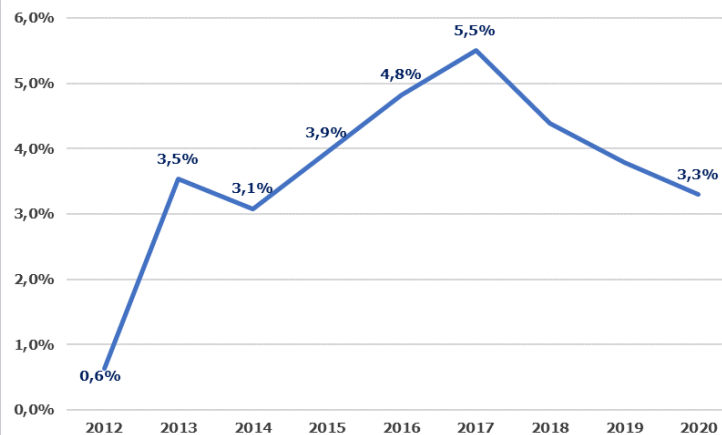
Η οικονομία της **Ρουμανίας** βρίσκεται σε φάση απότομης επιβράδυνσης των μακροοικονομικών μεγεθών της (επιδείνωση του οικονομικού κλίματος και της συναλλαγματικής ισοτιμίας του Λέου με το Ευρώ, καθώς και προβλέψεις για επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ και αύξησης του ποσοστού ανεργίας), ως συνέπεια της ανάγκης εφαρμογής πιο περιοριστικών δημοσιονομικών και νομισματικών πολιτικών σε σχέση με το πρόσφατο παρελθόν.

RON/EUR

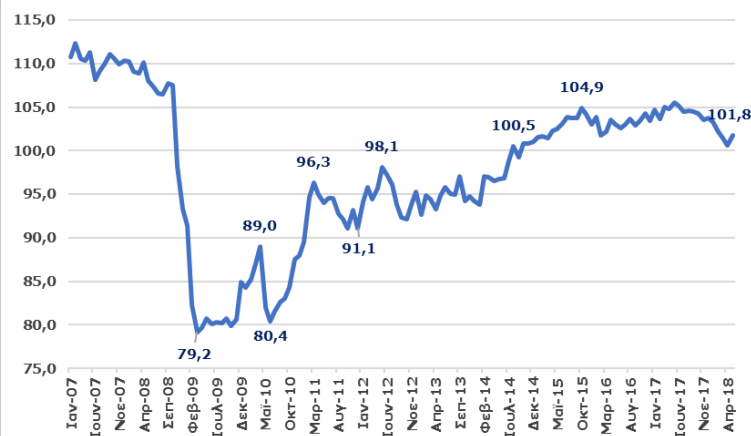
Πηγή: Eurobank Economic Research

Εκτιμήσεις μεταβολής ΑΕΠ

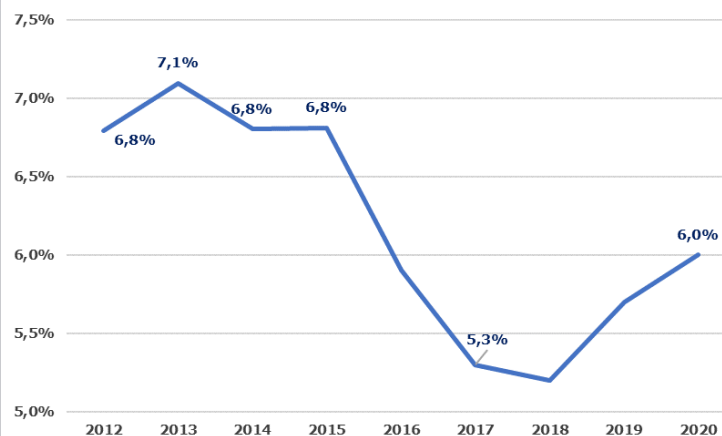
Πηγή: Eurobank Economic Research

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγή: Eurobank Economic Research

Ποσοστό ανεργίας

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εξερχόμενος τουρισμός από Ρουμανία: 16 εκατ.

Τορ-5 προορισμοί: Ουγγαρία, Ελλάδα, Ην. Βασίλειο, Ιταλία, Ουκρανία, Η Ελλάδα είναι στην 2^η θέση

Τορ-5 προορισμοί στην Μεσόγειο: Ελλάδα, Ιταλία, Τουρκία, Ισπανία, Κροατία

Πηγή: UNWTO 2016

Εισερχόμενος στην Ελλάδα, ΤτΕ 2017:

Αφίξεις: 1.149 χιλ. (4% - 7^η θέση)

Διαν/σεις: 7.571 χιλ. (4% - 8^η θέση)

Εισπράξεις: € 367 εκατ. (3% - 10^η θέση)

ΜΚΔ: € 319 Ημ. Δαπ.: € 48

Μέση Διάρκεια Παραμονής: 6,6

Τορ-3 προορισμοί στην Ελλάδα:

Κεντρική Μακεδονία, Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Θεσσαλία

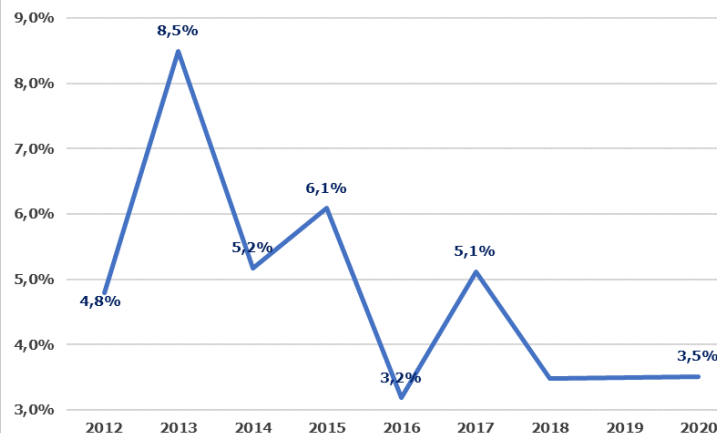
Αρνητική είναι η οικονομική συγκυρία για την **τουρκική οικονομία** (με συνεχή επιδείνωση του οικονομικού κλίματος και διαρκή υποτίμηση της τουρκικής Λίρας έναντι του Ευρώ) εξαιτίας των μεγάλων ανισορροπιών και της επιδείνωσης των εξωτερικών χρηματοδοτικών συνθηκών. Μετά το 2018 προβλέπεται επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης αλλά και μικρή μείωση της ανεργίας.

SETE

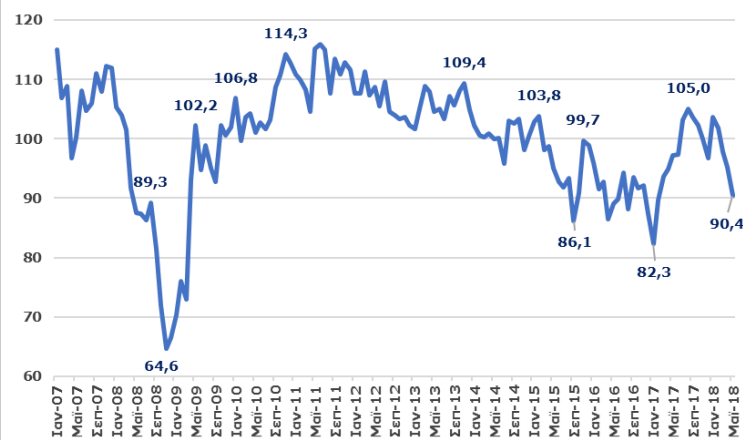
INTELLIGENCE

TRY/EUR

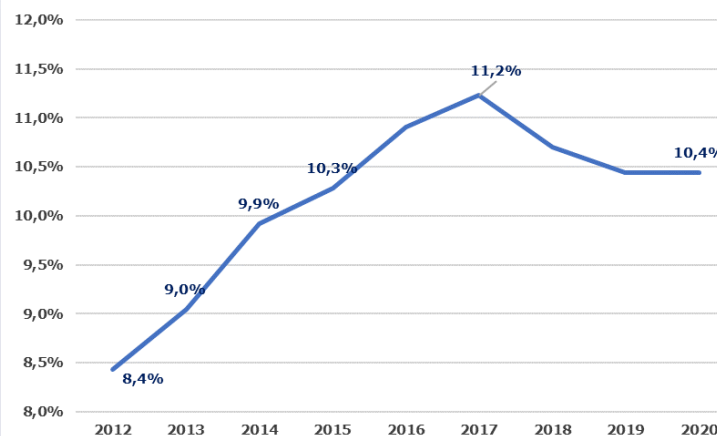
Πηγή: Eurobank Economic Research

Εκτιμήσεις μεταβολής ΑΕΠ

Πηγή: Eurobank Economic Research

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγή: Eurobank Economic Research

Ποσοστό ανεργίας

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εξερχόμενος τουρισμός από Τουρκία: 8 εκατ.

Τορ-5 προορισμοί: Ελλάδα, Σαουδική Αραβία, Ιράν, Γερμανία, Ιταλία

Η Ελλάδα είναι στην 1^η θέση

Τορ-5 προορισμοί στην Μεσόγειο: Ελλάδα, Ιταλία, Ισπανία, Αλβανία, Μαρόκο

Πηγή: UNWTO 2016

Εισερχόμενος στην Ελλάδα, ΤτΕ 2017:

Αφίξεις: 972 χιλ. (4% - 9^η θέση)

Διαν/σεις: 3.253 χιλ. (2% - 14^η θέση)

Εισπράξεις: € 321 εκατ. (2% - 14^η θέση)

ΜΚΔ: € 330 Ημ. Δαπ.: € 99

Μέση Διάρκεια Παραμονής: 3,3

Τορ-3 προορισμοί στην Ελλάδα:

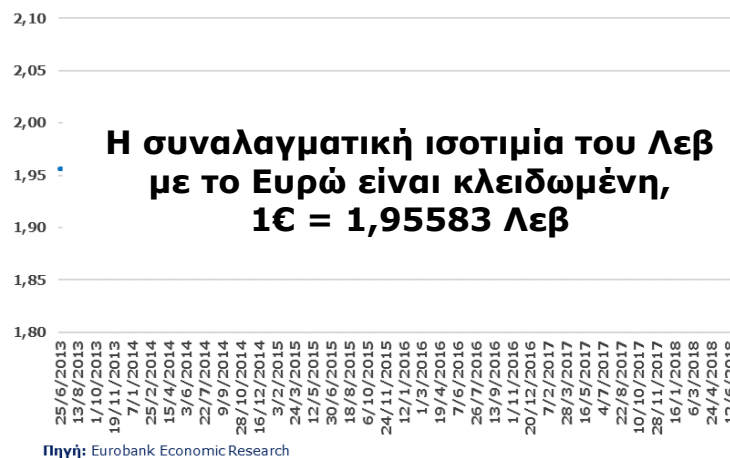
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, Βόρειο

Αιγαίο, Αττική

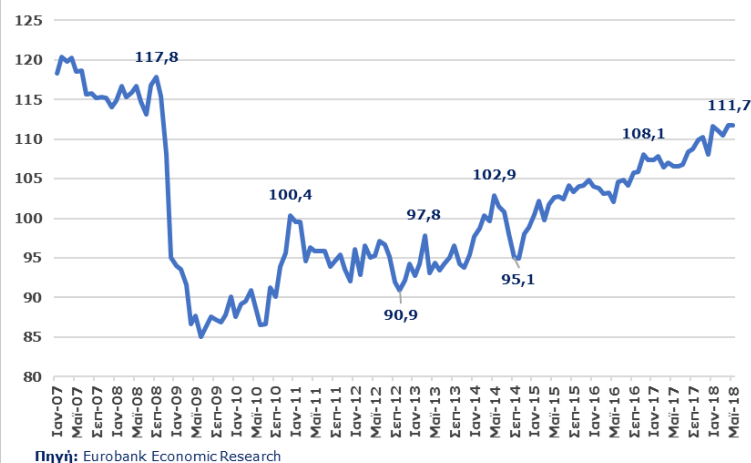

Θετική είναι η εικόνα για την **βουλγαρική οικονομία**, με τον δείκτη οικονομικού κλίματος σε πολύ υψηλά επίπεδα και την ισοτιμία του Λεβ 'κλειδωμένη' με το Ευρώ. Υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης για την βουλγαρική οικονομία προβλέπονται μετά το 2018 ενώ και το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω.

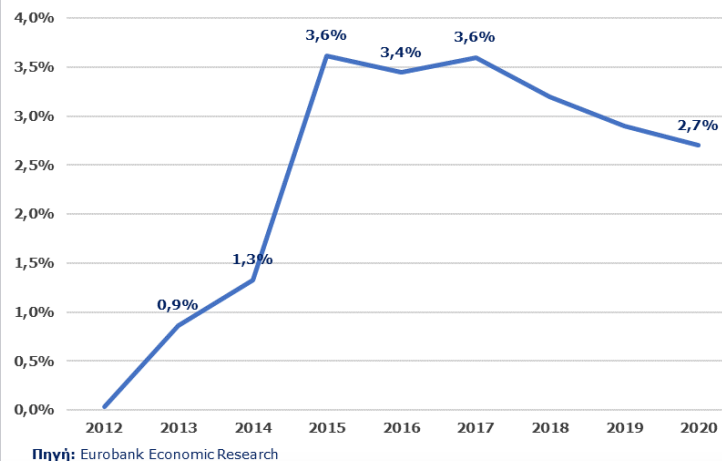
BGN/EUR

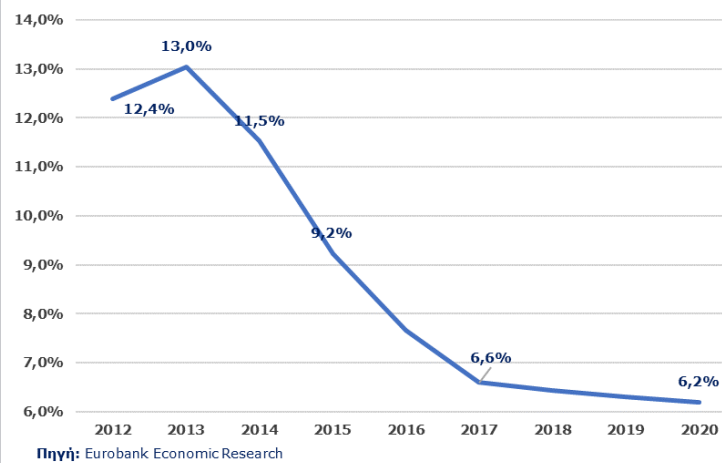
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Εκτιμήσεις μεταβολής ΑΕΠ

Ποσοστό ανεργίας

Εξερχόμενος τουρισμός από Βουλγαρία: 5 εκατ.

Τορ-5 προορισμοί: Ελλάδα, Τουρκία, Ουγγαρία, Ην. Βασίλειο, Ισπανία

Η Ελλάδα είναι στην 1^η θέση

Τορ-5 προορισμοί στην Μεσόγειο: Ελλάδα, Τουρκία, Ισπανία, Κροατία, Κύπρος

Πηγή: UNWTO 2016

Εισερχόμενος στην Ελλάδα, Τ1Ε 2017:

Αφίξεις: 2.546 χιλ. (9% - 3^η θέση)

Διαν/σεις: 7.095 χιλ. (3% - 9^η θέση)

Εισπράξεις: € 284 εκατ. (2% - 15^η θέση)

ΜΚΔ: € 111 Ημ. Διαμ.: € 40

Μέση Διάρκεια Παραμονής: 2,8

Τορ-3 προορισμοί στην Ελλάδα:

Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία και Δυτική Μακεδονία

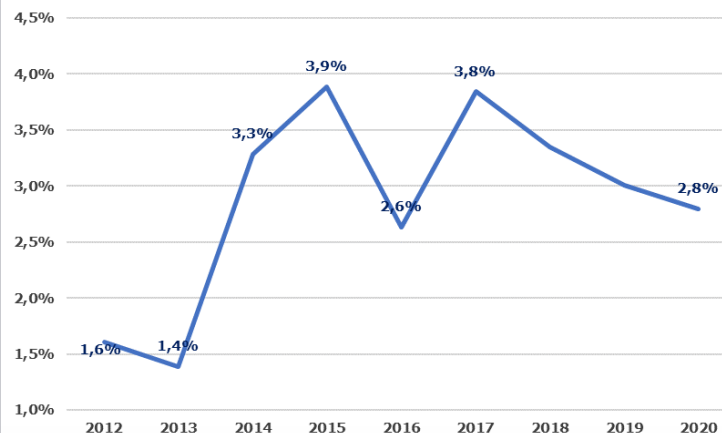
Η βραχυπρόθεσμη προοπτική της **πολωνικής οικονομίας** παραμένει ισχυρή (θετικοί ρυθμοί ανάπτυξης, περαιτέρω βελτίωση του οικονομικού κλίματος και προβλέψεις για μείωση της ανεργίας) συνεπικουρούμενη από τις ευνοϊκές δημοσιονομικές και νομισματικές συνθήκες και την αυξημένη απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων.

SETE

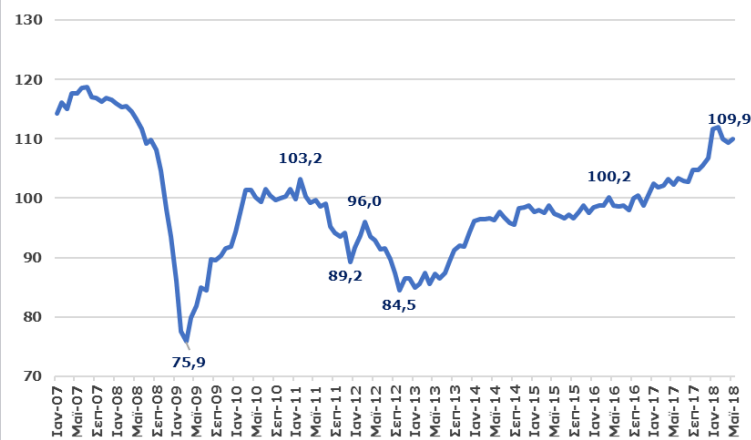
INTELLIGENCE

PLN/EUR

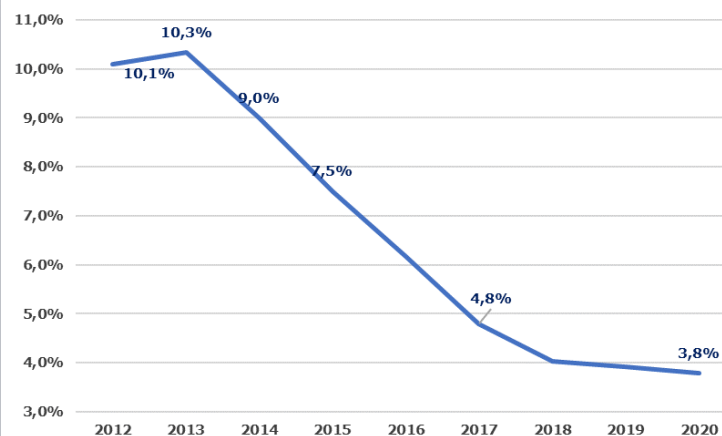
Πηγή: Eurobank Economic Research

Εκτιμήσεις μεταβολής ΑΕΠ

Πηγή: Eurobank Economic Research

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγή: Eurobank Economic Research

Ποσοστό ανεργίας

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εξερχόμενος τουρισμός από Πολωνία: 11 εκατ.

Τορ-5 προορισμοί: Ην. Βασίλειο, Ιταλία, Ουκρανία, Ρωσία, Γερμανία

Η Ελλάδα είναι στην 8^η θέση

Τορ-5 προορισμοί στην Μεσόγειο: Ιταλία, Ισπανία, Κροατία, Ελλάδα, Τουρκία

Πηγή: UNWTO 2016

Εισερχόμενος στην Ελλάδα, Τ1Ε 2017:

Αφίξεις: 747 χιλ. (3% - 13^η θέση)

Διαν/σεις: 5.032 χιλ. (2% - 12^η θέση)

Εισπράξεις: € 244 εκατ. (2% - 18^η θέση)

ΜΚΔ: € 327 Ημ. Δαπ.: € 49

Μέση Διάρκεια Παραμονής: 6,7

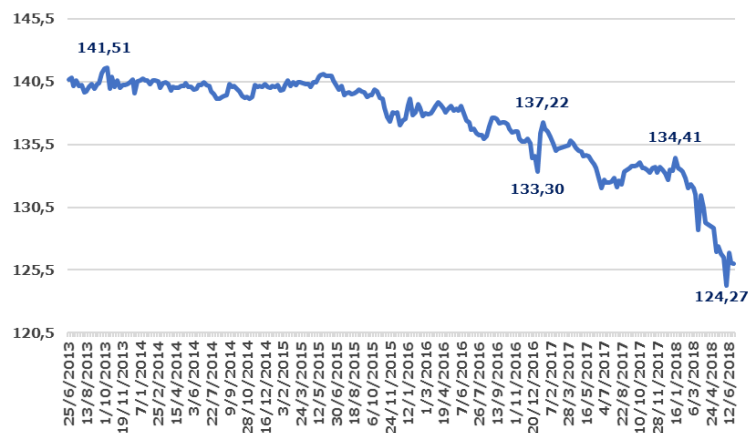
Τορ-2 προορισμοί στην Ελλάδα:

Νότιο Αιγαίο, Ιόνια Νησιά

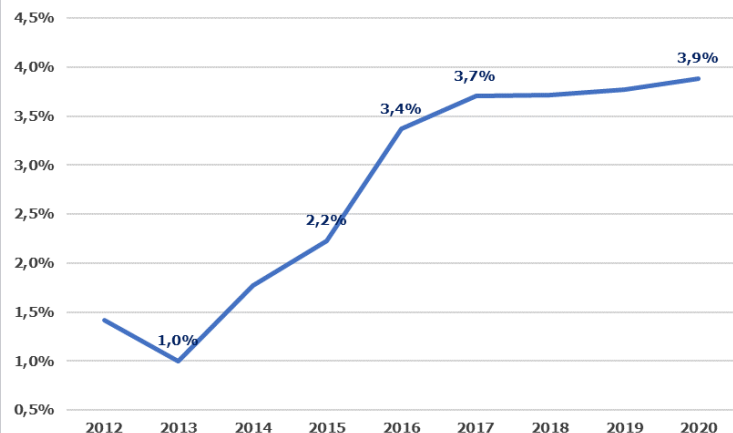
Η **αλβανική οικονομία** διανύει μια φάση ισχυρής ανάπτυξης (υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, ενίσχυση του Λεκ έναντι του Ευρώ και μείωση της ανεργίας) καθοδηγούμενη από την εσωτερική ζήτηση, η οποία τροφοδοτείται από την βελτίωση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών και την αγορά εργασίας, την ανάκαμψη της κατασκευαστικής δραστηριότητας και τα επενδυτικά έργα στον ενεργειακό τομέα.

LEK/EUR

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εκτιμήσεις μεταβολής ΑΕΠ

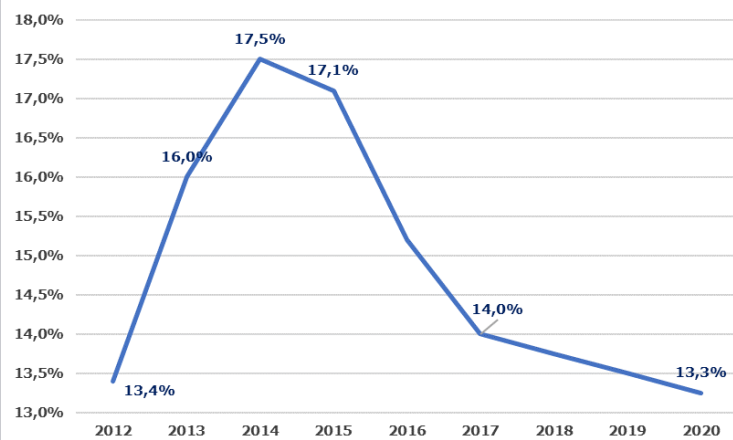
Πηγή: Eurobank Economic Research

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγή: Eurobank Economic Research

Ποσοστό ανεργίας

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εξερχόμενος τουρισμός από Αλβανία: 5 εκατ.

Τορ-5 προορισμοί: Ελλάδα, Ιταλία, Τουρκία, Βουλγαρία, Μαυροβούνιο

Η Ελλάδα είναι στην 1^η θέση

Τορ-5 προορισμοί στην Μεσόγειο: Ελλάδα, Ιταλία, Τουρκία, Αίγυπτος, Μαρόκο

Πηγή: UNWTO 2016

Εισερχόμενος στην Ελλάδα, ΤτΕ 2017:

Αφίξεις: 829 χιλ. (3% - 12^η θέση)

Διαν/σεις: 3.235 χιλ. (2% - 19^η θέση)

Εισπράξεις: € 190 εκατ. (1% - 19^η θέση)

ΜΚΔ: € 229 Ημ. Δαπ.: € 59

Μέση Διάρκεια Παραμονής: 3,9

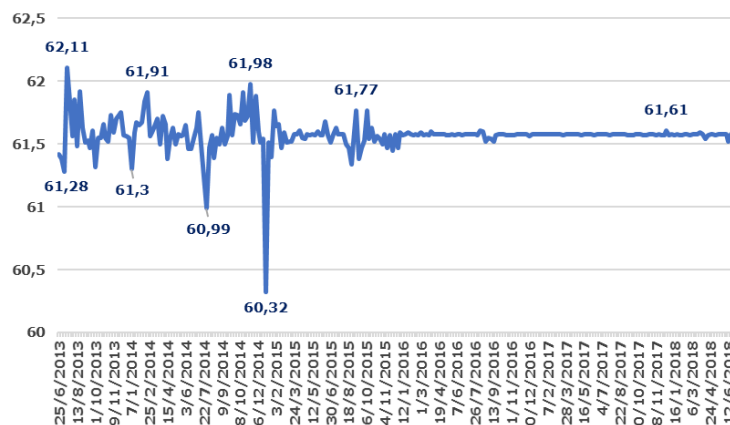
Τορ-3 προορισμοί στην Ελλάδα:

Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Δυτική Μακεδονία

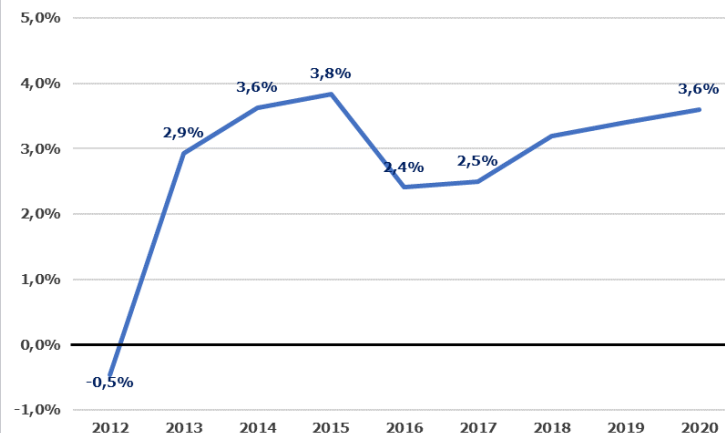
Θετική είναι η εικόνα για την οικονομία της **ΠΓΔΜ** με τον δείκτη οικονομικού κλίματος σε υψηλά επίπεδα και την συναλλαγματική ισοτιμία του Διναρίου 'κλειδωμένη' με το Ευρώ. Η μείωση της πολιτικής αβεβαιότητας προοιωνίζει θετικές εξελίξεις για την οικονομία της γειτονικής χώρας (υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και περαιτέρω μείωση της ανεργίας).

МКД/ЕВR

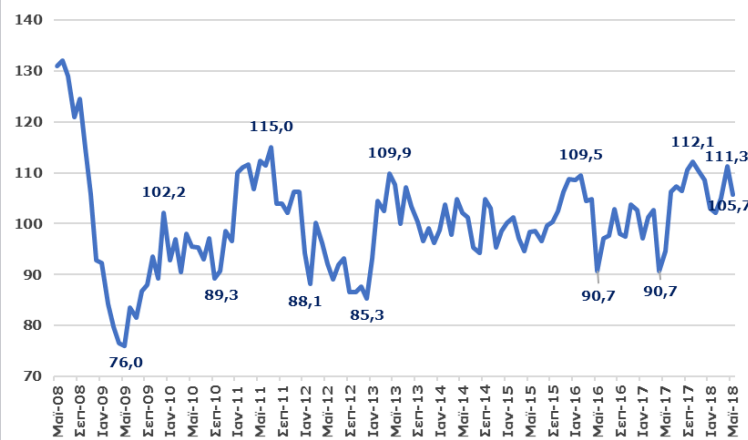
Πηγή: Eurobank Economic Research

Εκτιμήσεις μεταβολής ΑΕΠ

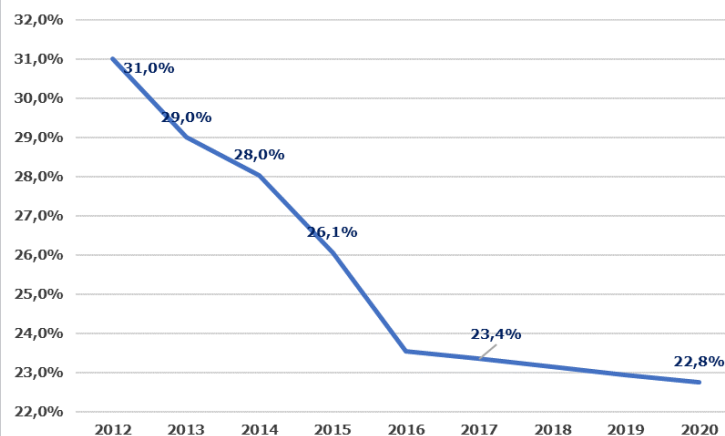
Πηγή: Eurobank Economic Research

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγή: Eurobank Economic Research

Ποσοστό ανεργίας

Πηγή: Eurobank Economic Research

Εξερχόμενος τουρισμός από ΠΓΔΜ: Μ.Δ.

Τορ-5 προορισμοί: Ελλάδα, Αλβανία, Τουρκία, Βουλγαρία, Σερβία

Η Ελλάδα είναι στην 1^η θέση

Τορ-5 προορισμοί στην Μεσόγειο: Ελλάδα, Αλβανία, Τουρκία, Κροατία, Μαρόκο

Πηγή: UNWTO 2016

Εισερχόμενος στην Ελλάδα, ΤτΕ 2017:

Αφίξεις: 1.571 χιλ. (6% - 4^η θέση)

Διαν/σεις: 4.320 χιλ. (2% - 14^η θέση)

Εισπράξεις: € 180 εκατ. (1% - 19^η θέση)

ΜΚΔ: € 114 Ημ. Δαπ.: € 42

Μέση Διάρκεια Παραμονής: 2,7

Τορ προορισμός στην Ελλάδα:

Κεντρική Μακεδονία

Πηγές

- Eurobank Economic Research
- UNWTO, 2016 data.
- Έρευνα Συνόρων της Τράπεζας της Ελλάδας, 2017.

Η παρούσα μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης: «Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας του ΣΕΤΕ» με κωδικό MIS 5000993, η οποία εντάσσεται στο **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα “Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση ΕΣΠΑ 2014-2020”** και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

**Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση**
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

www.insete.gr
intelligence@insete.gr
210-3244368